

**Finansdepartementet
v/ Finansmarkedsavdelingen**

Vurdering av forslag til ny utlånsforskrift

Norges Caravanbransjeforbund ønsker i samarbeid med Virke Servicehandel å kommentere enkelte forhold i forslag til ny utlånsforskrift. Våre vurderinger følger vedlagt.

Hvem vi representerer

Norges Caravanbransjeforbund er en interesseorganisasjon for den norske fritids- og caravanbransjen. Bransjen består av både produsenter, importører og forhandlere av bobiler, campingvogner og utstyr som benyttes i tilknytning bruk av de aktuelle kjøretøyene.

Majoriteten av den norske fritids- caravanbransjen består av viktige distriktsarbeidsplasser i små lokalsamfunn. Flere av virksomhetene er familieeide virksomheter. I tillegg har bransjen innslag av små og mellomstore gründerbedrifter. NCBs medlemsbedrifter omsatte i 2018 for omtrent 10 milliarder kroner fordelt på 146 medlemmer. Næringen representerer i sum et bærekraftig feriealternativ som gir store positive økonomiske ringvirkninger for næringer tilknyttet reiseliv, turisme og distrikt.

Virke Servicehandel er hovedorganisasjonen Virkes bransjeenhet for den norske fritids- og caravanbransjen. Virke representerer flere av de ledende aktørene i bransjen. I tillegg organiserer også Virke Servicehandel andre virksomheter som omsetter varer som normalt sett finansieres gjennom salgspantlån. NCB samarbeider med Virke Servicehandel om enkelte næringspolitiske områder av direkte relevans for den norske fritids- og caravanbransjen.

Våre vurderinger i anledning forslagene

Vi vil med denne henvendelsen uttrykke sterk bekymring for Finansdepartementets ønske om å stramme inn utlånspraksisen til norske banker og kredittinstitusjoner. Dette henger nært sammen med de konsekvenser departementet selv beskriver på side 29 i høringsnotatet:

«En noe strammere utlånspraksis vil bidra til at flere husholdninger ikke vil oppnå ønsket finansiering for kjøp av bolig, varer og tjenester, herunder biler».

Våre medlemmer lever av å omsette varer som ofte finansieres gjennom salgspantlån. Dette tar form av bobiler campingvogner. I tillegg har bransjen betydelig omsetning av varer og tjenester som indirekte henger sammen med etterspørselen etter pantestikrede objekt. Relevante varer og tjenester i denne sammenheng er varer og utstyr til bobiler og campingbiler, servicetjenester til denne typen kjøretøy, samt verkstedtjenester. I sum omsettes det på årlig basis betydelige beløp i relasjon til at nordmenn velger å benytte bobiler og campingvogner som ferie- og fritidsform.

Vi er bekymret for at en innstramning av bankenes og finansieringsinstitusjoners utlånspraksis vil ha negative konsekvenser for etterspørselen etter de varer og tjenester som våre medlemmer tilbyr. I verste fall må våre medlemsvirksomheter redusere eget aktivitetsnivå og foreta nedbemanning i forlengelsen av foreslåtte endringer i forslag til ny utlånsforskrift. Redusert etterspørsel etter bobiler og campingvogner rammer også distriktsbaserte næringer knyttet til reiseliv, kultur og handel hardt.

Spesielt ber vi om at følgende forslag revurderes av hensyn til de negative følgekonsekvensene forslagene vil kunne ha for berørte næringer:

- *For kreditt med pant i annet enn bolig skal finansforetaket kreve årlig nedbetaling som annuitets- og serielån, slik at lånet er nedbetalt i løpet av panteobjektets økonomiske levetid, i tråd med fallet i markedsverdi, eller bortfall av pantet, men ikke lenger enn 5 år.*

Bobiler har en økonomisk levetid som strekker seg langt forbi den foreslåtte grensen for maksimal nedbetalingstid på fem år. Vi ber om at man i ny utlånsforskrift legger til rette for at nedbetalingstiden fortsatt kan fastsettes ut fra en individuell vurdering av den anslåtte økonomiske levetiden for panteobjektet. I motsatt fall vil dette kunne få dramatiske følger for etterspørselen etter bobiler og campingvogner i det norske markedet. Dette i forlengelsen av at det månedlige låneterminbeløpet blir av en slik størrelse at mange låntakere ikke vil ønske å ta opp et slikt lån for finansiering av denne typen kjøretøy – selv om de i utgangspunktet har en tilfredsstillende privatøkonomisk situasjon og sannsynligheten for mislighold er lav. Vi risikerer også negative vridningseffekter ved at flere vil gå over til å investere i andre fritidsformer der det ikke er stilt krav om maksimal nedbetalingstid på fem år. Spesielt er det grunn til å tro at flere forbrukere vil etterspørre fritidsboliger og lignende der nedbetalingstiden fortsatt kan overstige fem år. For vår bransje og alle næringer som er avhengig av bobilturisme vil en slik vridningseffekt ha klart negative økonomiske konsekvenser.

Etter vår vurdering bør man oppgi forslaget om å innføre maksimal nedbetalingstid på fem år for salgspantlån, men beholde kravet om at lånet skal være nedbetalt i løpet av panteobjektets reelle økonomiske levetid. Vi forutsetter at kredittgiver foretar kvalifiserte vurderinger av hva den økonomiske levetiden for ulike objekt. Dette i tråd med den utlånspraksis som gjør seg gjeldende i dag.

- *Finansdepartementet foreslår også å utvide virkeområdet til ny forskrift på en slik måte at gjeldende utlånsforskrifter utvides til å omfatte lån med pant i andre eiendeler enn bolig. Dette innebærer blant annet at nye lån med pant i annet enn bolig blir underlagt krav om blant annet maksimal gjeldsgrad.*

Vi ber Finansdepartementet revurdere sitt forslag om å utvide virkeområdet til ny forskrift med den konsekvens at salgspantlån blir underlagt krav om blant annet maksimal gjeldsgrad. Dette må sees i nær sammenheng med at dette vil kunne gjøre det vanskeligere for norske forbrukere å få finansiering til investeringer i eksempelvis kjøretøy, bobiler, båter, snøscootere og annet. Vi er kjent med at det i bare begrenset grad er mislighold knyttet til denne typen lån. Det er også på det rene at de fleste forbrukere fint kan kombinere lån med pant i bolig med ulike salgspantlån uten at dette medfører risiko for at lånene ikke lar seg betjene. Og for det tilfelle at betjeningsevnen ikke lenger er tilstede eksempelvis som følge av endringer i livssituasjon eller annet, vil objektene som er pantesikret ved salgspantlån som regel være enkel å kvitte seg med raskt. Den negative velferdsmessige belastning ved å kvitte seg med et objekt med salgspantlån er også vesentlig annerledes enn om man eksempelvis må selge egen bolig.

Vår vurdering er at forslaget om å la salgspantlån telle med ved beregning av maksimal gjeldsgrad gjør det vanskeligere å utvise nødvendig fleksibilitet fra kredittgivers side. Dette vil kunne ha negative konsekvenser både når det gjelder sysselsetting og verdiskaping.

- *Finansdepartementet foreslår at grensen for maksimal gjeldsgrad skal reduseres fra 5 til 4,5 ganger bruttoinntekt for nye lån.*

Vi ber departementet foreta en nøye vurdering av hvorvidt dette er et nødvendig virkemiddel sett i lys av at forslaget alene, og sammen med de andre forslagene, vil medføre at færre forbrukere vil gis tilgang til finansiering. Dette kan ha negative konsekvenser både for dem det gjelder direkte, og for alle som er avhengig av den etterspørsel finansiering bidrar til å generere etter varer og tjenester i det norske markedet. Sett i lys av de økonomisk usikre tidene koronapandemien medfører for mange bransjer, vil det være klart uheldig å innskrenke utlånspraksisen i nær fremtid.

Vi stiller oss gjerne til disposisjon for dialog om våre innspill i anledning høringen.

Oslo, 6.november 2020

Geir Holm /s/
Generalsekretær Norges Caravanbransjeforbund

Iman Winkelman /s/
Leder Virke Servicehandel